

Zmena vkusu

Súčasná moderná kultúra Ázii

Lucia Michalíková

413740

Vkus ako pojem nemožno objektívne definovať. Vkus je produktom ľudskej individuality v širokom ponímaní. Vkus môže byť považovaný za hodnotiacu kategóriu pomocou ktorej hodnotíme objekty. To aké aspekty považujeme pri hodnotení za dôležité vychádza zo množstva javov ktoré nás ovplyvňujú. Vkus môžeme ponímať z estetického hľadiska a zo sociologického hľadiska. Čo sa týka estetického hľadiska je to pokus o určenie toho čo vkusné je a čo nie. To čo ale za vkusné určíme vychádza z hľadiska sociologického, teda aké javy nás pri hodnotení ovplyvnili. Sociologické aspekty sú kultúrne podmienky, vzdelanie človeka, množstvo vplyvu módnjej vlny. Momentálne pozorujeme pluralitu vkusov, v dôsledku ktorej môžeme rozlíšiť rôzne žánre. Žánre v umení môžeme všeobecne rozdeliť na vysoké a nízke. Vysoké sú tie ktoré považujeme za umelecky hodnotné nízke naopak za hodnotné nepovažujeme. Hodnotenie závisí od vyššie spomínaných kultúrnych a dobových aspektov. To čo bolo v minulosti považované za predmet bežnej spotreby môže byť v súčasnosti vystavené v galérii ako vysoké umenie. V priebehu vekov sa ideál vkusu v rôznych kultúrach menil. Preto nemôže existovať objektívny princíp akým by sme určili vkusnosť.

Vo svojej práci by som sa chcela zamerať na kultúrny aspekt rozdielnosti medzi našou stredoeurópskou kultúrou a kultúrou d'alekého východu a tento jav aplikovať na pojem zmeny vkusu. To čo môže byť v súčasnosti v krajinách d'alekého východu považované za vrchol módnosti veľmi ľahko môžeme u nás označiť slovom nevkus naopak. V čom je teda hlavný rozdiel v ponímaní vkusu medzi našou európskou a ázijskou kultúrou? Budem vychádzať z vyššie uvedeného rozdelenia na estetické a sociologické hľadisko. Ak sa pokúsime zovšeobecniť dostaneme sa k tomu z čoho naše estetické vnímanie vychádza. Nemôžeme poprieť vplyv starogréckej a rímskej kultúry na naše vnímanie. Keď ju porovnáme s kultúrou d'alekého východu nájdeme už v tomto dávnom období výrazné rozdiely. Aj keď v súčasnosti sa kultúrna scéna uberá úplne iným smerom je tam tento vplyv cítiť. Naš vkus teda vychádza z kultúry a z prostredia v akom sme boli vychovaní. Čo sa týka sociologického hľadiska náš vkus často aj bez nášho pričinenia určuje spoločnosť v ktorej sa pohybujeme. Spoločnosť je zas ovplyvnená politickou situáciou, rodinnou situáciou a inými vplyvmi. V konečnom dôsledku sa v súčasnosti kultúry vďaka veľkému rozmachu medializácie v posledných rokoch ovplyvňujú navzájom keďže žijeme vo slobodnej spoločnosti je len na nás aký štýl si vyberieme a ako to ovplyvní náš vkus. Pokúsím sa teda priblížiť kultúry Japonska, Južnej Kórei a Taiwanu ktoré sú hlavným strojcom súčasnej módnjej vlny v krajinách d'alekého východu.

Japonsko je krajinou ktorej ľudia veľmi dbajú na tradície. Zároveň však tam dokážeme nájsť tak neskutočne veľké množstvo štýlov ktoré sa od seba odlišujú. Japonci boli odjakživa kreatívni. To sa odráža aj na ich štýle. Šialené farebné oblečenie, popové hviezdy poskakujúce v úľavnej pripomínajúcej detské dupačky, krajiny vychádzajúceho slnka nič nie je nemožné. Vo všeobecnosti majú veci populárne v Japonsku jednu spoločnú vec. Sú milé a pračkané. Posadnutosť Japoncov mladostou je tak výrazná že aj dospelé ženy chodia oblečené v ženských šatách aké nás nosia len deti a muži to považujú za príťažlivé. U nás by boli označené možno tak za zvrátené. Japonsko je

módnou ikonou pre Kóreu aj pre Taiwan. Najpopulárnejšie hudobné skupiny aj móдне oblečenie je ovplyvnené Japonskom. Japonsko je pre Európsky rozmýšľajúceho človeka jeden obrovský kontrast. A som presvedčená, že je často označované aj za jeden obrovský nevкус. Čo sa týka Južnej Kórei a Taiwanu tieto dve krajiny majú jednu spoločnú vec. Obe krajiny sa snažia získať politickú samostatnosť od komunistických krajín – Severnej Kórey. Preto si ako veľký príklad berú Ameriku čo sa prejavuje aj ich kultúre. Amerika je symbolom slobody preto často preberajú to čo je Americké pretože to pokladajú za slobodné. Tento vplyv vidieť najviac na Taiwane. Taiwan je zmesou Americkej a Japonskej kultúry.

Mainstreamová popová kultúra je v týchto krajinách oveľa populárnejšia ako u nás. Hlavne v posledných rokoch u nás vzrástol trend odlišovať sa od mainstreamu teda nejakého hlavného prúdu módnjej vlny. V krajinách ďalekého východu by som tento jav až tak neprečoňovala. Aziati sú všeobecne veľmi kolektívny. Dokážu rozmýšľať kolektívnom duchu, radi sa združujú a vystupujú v skupinách. U nás by sme veľmi ťažko hľadali popovú skupinu kde by vystupovalo minimálne desať dievčat dokonale zladených do jedného veľkého celku. Takto by sme mohli popísať asi všetky populárne prejavy od televízie, hudobnej produkcie, filmovej produkcie, obliekania, moderných časopisov.

Samozrejme je to len jedno veľké zovšeobecnenie ale tak ako sa nedá priamo určiť to čo je vkusné a čo nie nedá sa úplne popísať ani to čo je populárne. Jedna vec však ostáva. Až nemožno považovať za vkusné vo všeobecnosti len to čo za vkusné považujeme my. Pretože sú tu aj iné kultúry, ktoré majú iné rozmýšľanie vyplývajúce z nekonečného množstva rôznych aspektov. A všetky tieto javy vkus či už priamo alebo nepriamo ovplyvňujú.

Bibliografia

Rethinking Chinese Popular Culture - Cannibalization of the Canon (Carlos Rojas and Eileen Cheng-yin Chow)

Medzi svetmi - Bai Xianyong a identita v taiwanskej literatúre (Táňa Dluhošová)

Understanding Japanese Society (Joy Hendry)

<http://www.google.sk/books?id=A947cqnKVnIC&printsec=frontcover&hl=sk#v=onepage&q&f=true>

Sociologická analýza fenoménu kýchče (Šárka Syslová) - 4. Vkus
http://is.muni.cz/th/103078/fss_b/bakalarka.txt